

MINDSZENTI LAP

Megjelen minden vasárnap.

TARSA DALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

Mindszent, 1912. március 31.

13. szám.

Tizennegyedik évfolyam.

A tüdővész ellen.

Mit lehet tenni a tüdővész ellen? Lehet-e várni rendeletektől és törvényektől, amelyek a fertőzés forrásainak apasztását célozzák, a tüdővész terjedésének csökkenését? Nem igen. A közegészségügyi rendeletek sok esetben nyulnak bele durva kézzel az egyesek és a család ügyeibe és e tekintetben nehéz a kellő mértéket megtalálni. A törvény például megtiltja a lakások tulszufoltóságát és levegőről gondoskodik annak a számára, kinek kenyere nincs. Sajnos, majdnem minden közegészségügyi rendeletnek van e fajta hibája és ez a hibája megvan a tüdővészre vonatkozó rendeleteknek is.

Nem tartozik a lehetetlenségek közé, hogy a tüdővészre nemsokára minden államban törvényt hoznak, amint ezt például Norvégia már mintegy tíz év előtt megtette. Az ilyen törvényeket, még ha egyeseket súlyosan sujtanak is, elméleti szempontból helyeselni lehet. De a drákói szigorúság, amelyet egyes tulzók ajánlani szoktak, még sincsen helyén, mert a gyakorlati eredmény nem állhat arányban az egyeseken esett jogtalansággal.

A norvégiai törvény elrendeli a tüdővész által elhagyott lakás és holmik dezinficiálását. Elméleti szempontból ezt helyeselni kell. De gondoljuk meg, hogy a ragályozás legveszedelmesebb forrása maga a beteg; ha a beteg eltávozott,

vagy meghalt, szinte kicsinyes dolog, hogy a törvény a lakásnak dezinficiálásával akarja védelmezni azokat az embereket, akik már esetleg hosszú évek során együtt laktak a legnagyobb veszély forrásával és mégis egészségesek maradtak. És ha a lakás emberi lehetőség szerint — ami nem jelenti az abszolút tökéletességet — dezinficiálva lett: ismét elvettünk egy cseppet a tengerből és másnapra a rendes zsilipeken át özönlének oda a bacillusok: a konyhán át az élelmi szerekkel, az ajtón át a bejáró látogatókkal és ajtón-ablakon át az utca és a szomszéd lakások porával, amelyet a seprés és tisztogatás ürügye alatt felkavarnak.

A gyakorlatban határozottan helytelenünk kell az efféle törvényeket, mert eredménytelenek. Amit ilyen törvényekkel el lehet érni, sokkal jobban el lehet érni az emberek felvilágosításával. Az intelligens embernek megmondja az orvosa, hogy ne menjen tüdővészre közé és dezinficiáltassa a lakást, amelyben előtte tüdővészre egyén lakott. Az intelligens ember, ha maga tüdővészre lett, megtanulja az orvosától, hogyan kell ember társait önönmagától megvédelmezni. A nem intelligens ember mellé azonban állandóan egy rendőr és egy orvos kellene, hogy féken tartsa.

A gümőkóros betegségek elleni védelem mindezek után nem akkor halad helyes uton, hogyha az államnak az egyesek jogait megszorító törvényeire, vagy

pedig a közjótékonyaság alapjára fektetik. A védelmet nem ingyen kell kapnia annak, aki reászorult, hanem meg kell szereznie. Minél nagyobb a jóllét és minél nagyobb a felvilágosodottság, annál többen szerezhetik meg azt saját erejükből.

Ahol pedig az egyes ember gyenge, ott a szövetkezéssel lehet elérni mindazt, amivel az orvosi tudomány a gümőkóros betegek baját gyógyítani, vagy legalább enyhíteni képes.

— **A Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara** 1912. évi március hó 29-én d. u. 2 órakor a kamara székház termében teljes ülést tart. — A tárgysorozat főbb pontjai a következők: Elnöki jelentések: A benzínmotorokkal dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin eladási árának szabályozásáról. A katona ruhakonfekcionázási munkálatoknál a kisiparnak fentartott részmennyiség odaiteléséről. — A kisteleki ipartestület 3—1912. számú átirata Csongrádvármegyének azon határozata ellen, melylyel Kistelek községet a csongrádi járáshoz csatolni rendeli. Kistelek község képviselőtestületének 99—1911. sz. átirata a vasuti menetrend megváltoztatása ügyében. Csongrádvármegye tisztáninneri járás főszolgabirójának 2972—1911. sz. átirata a kompon közlekedő gépkocsik kompdijának megállapítása iránt. — Az 1911-ik évi zárszámadások.

TARCA.

ÜDVÖS LECKE.

Irta: Pierre Valdagne.

A téli nap szürke fénye világítja be gyöngén a kis szalont, hol a kandalló előtt egy zsöllyében Derbois Pálné ábrándozik. Fiatal, szép asszony huszonnégy éves, nagy kék szemekkel, arany-szőke hajjal, pompás termettel és gyermek kezekkel.

Ma este szomorú, ezer gondolat ostromolja az agyát, szeretné elüzni valamenyt, szeretne nem gondolni épen semmire. Fáradt arca, csillogó tekintete után egyenesen azt hinné az ember, hogy láza van. Kinyújtja karját és csönget.

— Majd megfagy az ember itt!

Az inas fahasábokat rak a kandalló parázsára, a láng pattog. A szalon mély csöndben. Derboisné újra ábrándokba merül.

Mindjárt hat óra. Derboisné elgondolja magában, hogy nincs meg neki az a boldogsága, amelyre joggal számíthat. Tudja ugyan hogy

az élet tele gonddal, mind amellet mikor két éve férjhez ment Derbois képviselőhöz, illuziói voltak a házasságról, melyek csakhamar elszálltak. A férje kedves, értelmes, szelletes, szép ember, de fájdalom — van egy borzasztó hibája: soha nincsen otthon. Nem is szólva a képviselőházi ülésekről és a bizottságokról tömördek elintézni való dolga van; látogatások a minisztériumokban, nem számítva banketteket, melyeken résztvenni köteles.

Derboisné boldogtalanak érzi magát. Ha panaszkodni akar, férje tarkón csókolja:

— Akarod, hogy miniszter legyek? Hagyd kormányoznom a bárkát, meg fogod nekem köszönni.

Es a kis Derboisné szeliden mosolyog, míg a képviselő az ajtó felé tart:

— Isten veled édes, mulasd magadat!

Mulasd magadat! Mulatni, kivel, mivel? Az asszonyka ábrándozik . . . Már besötétedett. Mennyire szeretné maga mellett látni a férjét. Oh, nem hosszú időre . . . de Pál vadászni ment. Kora hajnalban elutazott Solangeba. Így van ez minden szombaton; hétfőn haza szokott térni

egészen kimerülten és legott igénybe veszik a hivatalos teendői.

Derboisné a férje szavaira gondol: „Isten veled mulasd magadat!” Van ugyan egy pár hü barátja, kik körülveszik családjának rokonai, férjének pajtásai . . . barátai helyesebben egy barátja, igen, Chamblay Péter, a regényíró. Minden este eljön hat óra tájban, megszokta már őt ez időtájban látni és ha véletlenül lehetetlen eljönnie, az asszonyka azt tapasztalja, hogy elmaradása nagyon kínos neki. De úgy hát . . . A fiatal nő összerezzen, nincs ideje tovább füzni lelke tanulmányozását; az ajtó feltáru . . . látogató lép be rajta.

— Hogy érzi magát ma?

Chamblay Péter maghajtja magát és megcsókolja barátnője kezét.

Derboisné nem szomorú többé, érzi, hogy izgalom fogja el, a hangja reszket egy kissé szeméinek tüze kialszik, hallgatja Pétert.

— Ne tagadja, látom, hogy kellemetlen gondolatok rohanták meg. Az arca egyetlen kifejezéséből kitalálom, körülzárdogálják-e vagy nem fekete lepkéi.

OLCSÓ PÉNZ!!

Váltó, kötvény, jelzalog és törlesztéses kölcsönöket mérsékelt kamat mellett nyújtunk

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet!

A Mindszenti Takarékpénztár igazgatósága.

Ujdonságok.

— **Személyi hírek.** Pallavicini Sándor és Alfonz örgrófok titkáruk kíséretében tegnap este pusztaszeri kastélyukba érkeztek.

— **Polgári iskolát Mindszentnek.** Nem mai keletű az, hogy törekvő lakosságunk nagy hiányát érzi egy, a községünk igényeinek megfelelő polgári iskolának. — Évről-évre több azon fiuk és leányok száma, akik mint értelmes iparos és kereskedő-családok gyermekei, Szentesen, Vásárhelyen, Szegeden kénytelenek a polgári iskolai képzést keresni. Mi más volna az, ha saját polgári iskolával rendelkezünk? Mi más jövője volna Mindszentnek!? És ha községünk előljárósága és képviselőtestülete kicsit ügyeskedne, talán nem is lehetetlen éppen most a polgári iskolához jutni. T. i. — miután Csongrádon gimnázium épül — elviszi az állam az ottani polgári iskolát. Nem-e lehetne mozgalmat indítani községünkben, amely azt célozná, hogy a Csongrádról elhelyezendő polgári iskolát ne máshová, hanem Mindszentre hozná az állam?! Mindössze 2—3000 koronát tenne ki az évi költségünk, a többit az állam fődözné. Ennél pedig sokszorta többet érne az új tanintézet élvezete! Ugyebár? Kívánatos volna, ha irányadó köreink mielőbb mozgalmat indítanának a csongrádi polgári iskolának Mindszentre áthelyezése érdekében. Dorosma és Kun-szentmárton ugyan erős vetélytársaink lehetnének, de ha jó mozgató erők vennék kezeikbe az ügyet, bizton remélhetnők, hogy fáradozásuk eredménnyel járna. Magunk részéről is igyekezünk e kérdést tanulmányozni s ha módunk enged, a legnagyobb készséggel állunk a propagandát csinálók táborába. Addig üssük a vasat, míg meleg!

— **Halálozás.** Özv. Csikós Jánosné, néhai Csikós János pusztaszeri urad. kasznár neje e hó 27-én Szegeden elhunyt és 29-én helyezték örök nyugalomra a szegedi belvárosi temetőben. Az elhunyt urinó családja még nem régen előkelő szerepet játszott vidékünkön. Férje kedvelt tisztje volt a Pallavicini örgrófi családnak.

— **Vizvezeték felülvizsgálat.** A helybeli ártézi vizvezeték vállalatának pótfelülvizsgálatát az érdekeltség végrehajtó bizottsága a vállalkozó Pálffy testvérek közbenjöttével a mai napon

— Talán egy kissé bűvész ön?
— Szeretnék az lenni, hogy lássam, mi megy végbe ebben a szép fejben.
— Jobb, ha nem látja. Unott vagyok. Dolgozott ön tegnap óta?
— Nem bírok többé és ennek maga az oka.
— Én?
— Oh, ha beleegyeznék, milyen hévvel munkához látnék, szerelmünk nem is sejtett erővel töltene el.
— Ezt nem komolyan mondja ugy-e?
— Sohasem beszéltem komolyabban.
— Hallgasson, kiállhatatlan ember. Tudja-e, hogy kénytelen leszek kérni önt, szabbbja ritkábbra látogatásait . . . igen, igen . . . ne vágjon olyan szomorúan meglepett arcot. Kedves volt eddigi benső barátságunk és ime, most bambán fejébe veszi ön, hogy udvaroljon nekem. Nem, ez nem tarthat így . . . kiállhatatlan rám nézve önt szenvedni látni és távol attól, hogy szórakoznám, az ön látogatásai lehangoznak. Ilyen eredményt ért ön el.

Chamblay Péter megszokta az ilyen intelmeket: „Szeretem magát!“ Nincs semmi hozzáadni való e szavakhoz. Szeretem magát, miért? A mosolyaiért, a kedvességeért, szeretem a hangjáért finom lelkületéért, szeretem élénk, szelid szemeiért, szeretem, mert szeretem és

délután 5 órakor ejti meg. A bizottság ez uton is fölkéri az érdekeltség azon tagjait, akiknek a vállalat munkája ellen panasza volna, hogy ma délután 4 és fél órára a „Polgári Kör“ helyiségében megjelenjenek, ahol az ez irányú panaszoikat a bizottság átveszi s azok orvoslásáról az azonnal megejtendő vizsgálatkor gondoskodni fog. Aki ezen utolsó alkalmat nem használja föl sérelmének orvoslására, az úgy fog tekintetni, mint teljesen kielégített, vagy aki panaszszal élni nem kíván. Figyelmeztetnek ez alkalommal a hátralékos érdekeltségi tagok, hogy aki tartozását április 7-ig a bizottság elnökénél kamatokkal együtt le nem fizeti, az ellen az érdekeltség pört indít és tőlük a vizet elvonja. Szóval most már vége a tréfának.

— **Hold- és napfogyatkozás.** Április 1-én részleges holdfogyatkozás lesz, amelyet 17-én napfogyatkozás követ. A csillagászok feszült várakozással néznek ez elé a napfogyatkozás elé, amelynek az lesz a főérdekesége, hogy gyűrűs lesz, de olyan vékony gyűrűvel, hogy nem lehet előre megmondani, nem lesznek-e olyan helyek is, ahol teljes napfogyatkozásnak fog tetszeni. Európában a napfogyatkozásnak megfigyelési viszonyai rendkívül kedvezőök lesznek. A középvonal mentén a hold a napnak több mint kilenczted részét fogja elfedni. Magyarországon délelőtt 11 és 12 óra között következik be a napfogyatkozás.

— **Drágul a pénz.** A pénzügyi kedvezőtlen helyzetét újabb veszély fenyegeti. Bécsben Pranger vezértitkár bizalmas értekezletre hívta össze a nagy bankok vezetőit s figyelmeztette őket, hogy az eddiginél is szigorubban ügyeljenek a reszskompra, mert nincs kizárva, hogy az Osztrák-Magyar bank fel fogja emelni a kamatlábat. Ha ez a fenyegetés valóra válik, rendkívül súlyos következményeket vonhat maga után. Arra már esztendőök óta nem volt eset, hogy a jegybank március havában ne mérsékelte volna a kamatlábat s most annyira kedvezőtlen a helyzet, hogy a kamatlábmérséklés helyett a kamatlábmelés veszélyével kell számolnunk.

— **Dacos gyermekek.** Minden szülő és nevelő egyetért abban, hogy a dacos, akaratos gyermekekkel csakis a legnagyobb szigorral kell bánni. „Meg kell törni a dacosságát“ mondja a pedagógiai törvény és akaráhányszor kegyetlenül elverik a sikítózó, rugdalózó, a földön hempergő gyermekét. Pedig a dac eme kitérésben van valami tragikus vonás. A gyermek még nem ismeri az életet, ő tulajdonképpen a határtalan lehetőség birodalmában él. Azt hiszi, hogy kezeckéje eléri az égen ragyogó csillagot, hiszen mit tud ő a távolságról. Neki a csillag

és az emberi test alkotta ivlámpa egyenlő. Rendesen mindent megkap, amit kíván egyszerre valami hatalom, — legyen az szülői tilalom, fizikai lehetetlenség stb. — elébe áll és eltiltja attól amit szeretne. A gyermek először érzi, hogy az akaratának ellenkezőnek és ő a harcban a gyöngébb. Ekkor egész féktelen temperaméntuma föllázad és tehetetlensége érzésében tör, zuz, harap és ordít. Csunya az ilyen megvadult gyermek, de érteni kell a fájdalmát, mely a tehetetlenség, csalódás érzetéből fakad; ez az első lecke az élet keserves iskolájában és éppen úgy lesújtja a gyermeket, mint később egy nagy veszteség a felnőttet. Nagyon helytelen tehát az ilyen makrancoskodó de azért mélyen szenvedő gyermeket még erősen büntetni, sőt kegyetlenül megverni. Az ilyen bánásmód egyenesen veszélyezteti a gyermek testi és lelki egészségét, különben a mostani korban, mikor annyi gyermekben meg van az idegességre és szivbajra való hajlam. Ne kicsinyeljük a kicsinyek lelki életét, ha van a gyermeknek öröme, van azért sok apró bánata is, melyet ép úgy megérez, mint a nagyok. Aki pedig durva, erőszakos kézzel belemarkolt a gyermek lelki világába, elpusztít sok gyöngye rügyet, mielőtt kivirágoznék.

— **Célszerű ujtás a levelezőlapokon.** A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter a levelezőlapok címoldalának oly módon való nyomtatása iránt intézkedett, hogy a címoldal kisebbik (bal) fele is írásbeli közleményekre felhasználható legyen. Az újfajtájú levelezőlapok azonban a dolog természeténél fogva csak a jelenlegi alakuakból meglévő készlet elfogyta után kerülnek forgalomba.

— **Üti bizottsági ülés.** A Tiszántúli járási uti bizottság március 27-én ülést tartott. Résztvettek benne Lubinszky Ernő, Koncz Lajos, Pokomándy Imre, Miksey Ferenc, Vangel Gyula, Bozó Balázs, Német János, Varga István, Dékány János és Kiss Béla. Tárgyai valának az ülésnek a következők: Elnöklő Tary István főszolgabíró bemutatta az alispán 6345—1911. számú határozatát, mely szerint igazolt betegség esetén az utibiztosok 6 hónapi, az utkarparók 20 hetig tarthatnak fizetésük élvezetére igényt, mely idő letelte után, ha egészségüket nem nyerik vissza, állásukból elbocsájtottaknak tekintetnek. A bizottság a határozatot tudomásul vette. — Tárgyalás alá vétetett az alispán 2568—1911. sz. rendelete a Nagymágocs—Gádoros vicinális ut törzskönyvezésére nézve. A bizottság úgy határoz, hogy nem kíván az ut kiépítésére fönntartására nézve Nagymágocs és Derekegyháza községekre új hozzájárulási arány megállapítását.

mi szükség magyarázni a szenvedélyt, mely bennünket fojtogat?

És ez este Chamblay Péter idegesebb, tolakodóbb, mint rendesen. Ellenállani, ellenállani, az asszonykában megvan az erélyes akarat; igyekszik távol tartani a kísértőt, erői elhagyják . . . Péter karjaiba zárja őt, csókkal halmozza el, szaporán beszél hozzá, nagyon szaporán; ajkai az asszonyka ajkaira tapadnak.

— Oh, ez a csók csak egy másodpercig tartott és Derboisné még másnap is érezte a perzselését. Visszaemlékezik: Chamblay rögtön távozott, felindultan, zavarodottan . . . és ő nem mert egy mozdulatot tenni, hogy visszatartsa.

Derboisné kínos éjszakát élt át, nem volt képes aludni. Fáradtságtól kimerülten kelt fel s nem volt más gondolata, minthogy mielőbb távozzék hazulról. Menekülni akart abból a kis szalonból, hol tegnap féligbeleegyezve ott pihent dobogó szívére a férfinak, aki őt szereti.

És ime a Saint-Honoré külvárosban jár. Valóban bajos sötét öltönyében, amint a járókelőket bámulva halad tova és közben konokul arra gondol, aki lelkét megzavarta.

Az utcák majdnem néptelenek. A nap áttörni erőlködik a felhőket. Előtte egy elegáns fiatal nő lépdél lassan elgondolkozva. Egy fiatal ember

lép hozzá, a nő nemet int, a férfi nem tágít a nő eltaszítja őt magától; a férfi könyörgésre fogja a dolgot:

— Szeretem magát . . . megígérte megígérte . . . jusson eszébe!

Órült voltam . . .

— Nem, nem, ne hagyjon el. Várom ma este.

— Oh, nem, nem ma este.

A fiatal nő összeresztent és félrehúzódott. Majd pedig sebesen távozott.

A jelenet gyorsan folyt le. Derboisné mindent látott de csak az utolsó szavakat hallotta: „Oh, nem, nem ma este!“ Felegyenesedett, lángra gyultak a szemei. Údvös lecke volt. Nem hasonlít-e ő is ama boldogtalan asszonykához, ki kétségbeesett felkiáltása dacára menhetetlenül vesztve van talán.

Ugy rémlik Derboisnének, hogy nagy veszélyből menekült. Mélyen fellélegzett . . . Megszabadul-e végképen a kísértéstől?

Ma este nem fogad senkit és holnap meg fogja kérni a férjét, vigye őt pihenni a napra, amoda a provencai hegyoldakra, e csábos és aranyos vidék ragyogó fényébe.

Hozzájárul a helyesbített törzskönyv működés helyrajzi jóváhagyásához. Elnök indítványozza a Derekegyháza—mindszenti vic. ut kilométerezését. A bizottság elvben elfogadja az indítványt, de a végrehajtását ezuttal mellőzi, mivel fából a jelzőkarokat pusztulékonyaknak tartja, vasból pedig sokba kerülne. Az erre kívánt összeget inkább az ut jókarba helyezésére fordítja. Ezután bemutatta elnök az utbiztos által 1912. évre összeállított építési, fentartási előirányzatot 8300 kor. bevétellel, 6953 kor. kiadással. A tervezetet a bizottság egyhangulag tudomásul vette, illetőleg végrehajtásával a bizottság elnökét megbizta. Utolsó tárgy volt az utbiztos lakbérilletmény megállapítása iránti kérelme. A bizottság, tekintettel arra, hogy ily célra rendelkezik födözetel, a kérelmet a költségvetés keretén belül kielégítheti. Megszavazta a kért lakbérátlalányt az 1911. és 1912. évekre s kéri az alispant, hogy e határozatot hagyja jóvá. Fábiánsebestyén megbízottai kéri a Fábián-kunszentmártoni vicinális uton levő betonáteresznek meghosszabbítását. A bizottság elrendelte a meghosszabbítás keresztülvitelét, valamint a Szentes-szelevényi vicinális uton az árm. társulat által készített áteresznek karfákkal leendő ellátását.

— **Borka Lajos meghalt.** Kevesen tudják már ki volt Borka Lajos. — Pedig érdekes tudni, hogy egyike volt azon ártatlanoknak, akiket az 1884. évi orsz. képviselő választáskor a kabát ellen lelkiismeretlenül fellázított s a csendőröket is megtámadó tömeg fegyveres rendre utasításakor a csendőrök golyója épen a templomból gyanutlanul kilépkor talált úgy, hogy örökre munkaképtelen lett. Az örgrófi család értesült Borka balesete felől s értesülvén ártatlan voltáról is, egészen haláláig szóló évi segélydíjat engedélyezett részére, amelyet értesülésünk szerint Borka pontosan megkapott mindvégig.

— **Az álmatlanság gyógyítása.** Nemrégiben Frode Sarolin koppenhágai orvos hosszabb tanulmányt írt az álmatlanságról és az idegek gyógyításáról. Ezen a nyomon indul a Payson-Call nevű sok tapasztalattal és megfigyeléssel bíró hölgy is, akinek a napokban megjelent műve ugyancsak az álmatlanság ellen ad igen ügyes céltalan tanácsokat. Könyve értékét emeli, hogy előszavát Marcinowsky, a világhírű ideg orvos írta. Payson Call szerint az álmatlanság legyőzéséhez az szükséges, hogy az ember erős akarattal és önuralommal bírjon. Aki azt akarja, hogy a napi munkában kifáradt idegzetét az üdítő álm megerősítse felfrissítse, annak a következő öt pontot kell figyelembe vennie: A lefekvés után lehetőleg senki se töprengjen a napközben felmerül bajokon, kellemetlenségeken. Amennyire csak lehet, derült dolgokkal foglalkozzék. Kényelmes helyzetben feküdjék. Nyugodt hosszú mély lélekzetet vegyen és gondoskodjék arról, hogy a hálószoba levegője tiszta legyen. Az ágy mellett legyen mindig valami enni, inni való kéznél. A legtöbb ember azért nem tud elaludni, mert már előre fél az álmatlanságtól. Aki érzi, hogy az álm elkerüli, az ne is erőltesse az alvást, hanem keressen magának valami elfoglaltságot. Aki nem tud azonnal elaludni, felizgatja magát azzal, hogy másnap fáradt, ideges lesz, kötelességeinek nem tud megfelelni s ezzel végleg elüzi magát a jótékony álom. A csendes fekvés azonban nem elegendő ahhoz, hogy a test és a szellem megpihenjen. A szellemet meg kell szabadítani minden különctől, minden reá nehezede teheről. A nyugodt rendes lélekzetév. I előnyeit sokan ismerik azonban vannak, akik tulásba hajtják a dolgot, a megerőltető lélekzetvételnek nincs meg a kellő eredménye. Ha az utolsó étkezés óta már eltelt három óra és az álmatlanság már vagy egy órája tart akkor a legjobb egy csésze meleg tejet inni. Ha az álm még mindig van az elalvásnál az önfegyelmzettésgnek. Valami zaj, az utcáról felhangzó zörej, ajtó vagy ablak becsapódása nem jön, akkor újra meleg tej ajánlható. Nagy szerepe már elegendő ahhoz, hogy elriassa az álmat. Aki azonban megtudja őrizni nyugalmát nem lesz ideges a nesztől, a zajtól idegeit le tudja csendesíteni, sőt annyira képes fegyelmelni magát, hogy — a szokatlan zaj is teljesen közönyösen hagyja. Régi tapasztalat, hogy a vasutnak vagy hajónak ritmikusan ismétlődő kattogása eleinte zavarólag hat, de azután álmosít. Az emberi

szokásokra és a természetre támaszkodó ellenszerek mindenesetre célszerűbbek, mint a különféle narkotikus orvosságok. Ez utóbbiak ugyan gyorsabban hatnak, de ha már megszokottakká válnak elvesztik erejüket és az idegrendszert csak ingerlékenyebbé tették. A természetnek és az idegeknek fegyelmzése talán nehezebb, de hatása azután tartósabb is.

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6—7

— **Ujonnan vásárolt bikák** érkeztek Mindszent község részére. Közvetlen Svájcból importálta az állam s a mezőhegyesi uradalom utján juttatta hozzánk. 16 bikát hozott ezuttal az állam közvetlen Svájcból; ebből kaptuk mi ezt a kettőt, különös kedvezménykép. Es pedig mint a minisztérium levelében kifejezte, a község vezetőségének céltudajos jószágtenyésztését akarta evvel kellő elismerésben részesíteni. Most már az volna kívántos, hogy a tiszta vérű bikáknak megfelelőleg minél több tiszta vérű tehenet és üszőt is hoznának polgáraink, hogy a község teljesen tiszta fajokkal léphetne a piacra.

— **Fészekrablók.** A gyermekek lelkivilágára sötét árnyat vet az a szomorú tapasztalat, hogy a madárvédelemre még mindig nem elég a tanítók intó szózata, hanem évről-évre szükség van arra, hogy a hatóság büntető paragrafussal a kezében védje meg a hasznos madarakat a teljes kipusztulástól. Nem elég ezen apró állatoknak az egyéb sok ellenség, mint a hideg, az éhség, a ragadozók, ehhez jön még a legragadozóbb: az ember. Ez esetben még a gyermek. Ha még valami hasznát venné ragadományának, de merő játék az, amit cselekszik. Virtus, hogy felmászik a fára, aztán szétrombolja a nagy gonddal és még nagyobb művészettel megalkotott fészket, elszedi a tojásukat, hogy aztán öt perc múlva megsemmisüljön egy egész madárcsalád, egy egész újabb nemzedék. Valljuk meg, van ebben a ténykedésben egy adag kanibálizmus. Sőt több. Az a kanibál, midőn embert eszik, azt éhségből, vagy hagyományból teszi, neki az ő felfogása szerint szüksége van arra az emberhúsra néha. Az a kölyök azonban, aki földhöz verdesi a madárfiókot, a tojásokat, az csak lelketlen szívtelenségből teszi. Az ilyen kölyöknek szóval kell tehát a lelkeire hatni, nem pedig bottal a hátára. Attól a hatóság által utszéleken, keresztutakon felállítandó tilalomtábláktól nem ijed meg a gyerek. Azt ugyan fészekrablás közben sem fogja el senki fia. Ez a fészekrablás ma már inkább a külterületen lakók között fordul sokkal sűrűbben elő, mint a városban. Ennek oka pedig nemcsak abban rejlik, mert a külterületen több és nagyobb az alkalomszerűség, hanem és különösen abban található fel, hogy a tanyai gyerekek nevelésére kevés a gond, következésképp azok lelke érzéketlen, durva. Itt a pusztai tanítóknak kell lelkiismeret kérdésevé tenni, hogy ezeket a még idomítható, kérges sziveket puhává tegyék — édes, meleg szavakkal. Nem bottal, nem fenyegetéssel. Beszéljenek erről mindennap, szépet, kedveset a kicsi madarakról. Okos ember nem bánthatja a hasznos madárkakat, hasznos fákat!

— **Előfizetési felhívás a „Háztartás“ tizen-nyolcadik évfolyamára.** A mindinkább fokozódó drágasság idején a családja jólétéért aggódo gazdasszonyoknak égető szüksége van egy tapasztalt jóbarát támogatására. Egy ilyen megbízható, jóbarát a „Háztartás“ amely immár tizennyolcadik évében élvezzi a magyar hölgyvilág kitüntető bizalmát, szeretetét. Távol álljon tőlünk az a hivatkozás, mintha a „Háztartás“-t képesnek akarnánk feltüntetni az összes létező bajok orvoslására és mintha azt szeretnék elhítenni, hogy mi minden háztartási tudnivalóval telítve vagyunk. A mi sikerünk titka, a mi erősségünk egyesgyedül a mélyen tisztelt olvasóközönségünk párját ritkító buzgalma, megható lelkes támogatása, valóban családiás együttérzése. A „Háztartás“ szerkesztősége egyszerűen közvetíti az olvasók eszmecseréjét, kérdézőkördéseit, felvilágosításait kiegészítve azokat a saját tapasztalásaival ismeretével. Minden a mi a művelt gazdasszonyokat érdekli, helyet talál a „Háztartás“ hasábjain. Évenként ezernél több kipróbált ételrecept, befőzési leírás, s a konyha, éléskamra, lakás, fűtés, világítás, mosás, vasalás, állatenyésztés, hizlalás, kertészet körébe vágó közlemény és sok egyéb hasznos tudnivaló mozditja elő a magyar gazdasszonyvilág érdekeit. Főtörökvisünk, hogy a takarékoság, az igénytelenség, az egyszerűség elveinek hangoztatásával előmozdítsuk a családi élet gondtalan nyugalmát megelégedését. A háztartási közleményeken kívül gondot fordítunk a gyermekek nevelés, az egészség és szépségápolás kérdé-

seire, valamint a legújabb divat és a különféle kézimunkák ismertetésére is díszesen illusztrált leírásokban. A „Háztartás“ szépirodalmi részében regények elbeszélések, költemények és humoros apróságok közlésekel, szórakoztatja olvasóit. Minden számban közlünk rejtvényeket, melyek megfejtői közt értékes nyereményeket sorsolunk ki. Időnként pályázatot hirdetünk melyekben kizárólag a „Háztartás“ t. előfizetői vehetnek részt, s melyek nyertesei közt több nagyjértékű nyereményt osztunk szét. A „Háztartás“ negyedévenként (husvét—pünkösd—mindszente—karácsony) díszes kiállítású az érdekes tartalmu ünnepi számban jelenik meg. Előfizetési díjak: Negyedévre 3 kor. félévre 6 kor. egy évre 12 kor. A előfizetési pénzek a „Háztartás“ kiadóhivatalának (Budapest, VI., Eötvös-utca 36) címére küldendők. Mutatványszámokkal díjmentesen és készségen szolgál a kiadóhivatal.

A tiszántuli járás főszolgabirájától.

699—1912. szám.

Hirdetmény.

Bozó Gábor mindszenti lakosnak hivatalomnál előterjesztett azon kérelme alapján, hogy nevezett Mindszent községben a Mucsi Pál kereskedő közvetlen szomszédságában elfekvő, Salánki Mátyás itteni lakostól vásárolt ingatlanán **épület-és tüzfatelepet** létesíteni szándékozik: ezennel közhírré teszem, hogy a szóban forgó telep engedélyezése céljából szükséges iparhatósági tárgyalást folyamodónak kérdéses területén **folyó évi április hó 9-én délelőtt 10 órakor** fogom megtartani.

Az 1884. évi XVII. t.-c. 26. §-ában meghatározott okmányok hivatalomban őriztetnek s ugyanott az érdekeltek azokat a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Miről Csongrádvármegye törvényhatósága képviselőjében a vármegye alispánját, a szentes—hódmezővásárhelyi h. é. vasut hm.-vásárhelyi osztálymérnök-ségét, Mindszent község előjáróságát, Mucsi Pál mindszenti lakost, valamint folyamodót s végül a község közönségét a legkiterjedtebb módon közhírré teendő ezen hirdetménynyel meghívom.

Mindszent, 1912. március 26.

Tary István, főszolgabíró.

Butorok

Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok és zongorák szállítatnak bárhova

képzéért, vagy rendkívül előnyös fizetési feltétellel.

Diszes nagy butoralbum 1 korona. Teljes berendezésnél utazó mintákkal **díjmentesen küldetik bárhova.**

Modern Lakberendezési Vállalat
BUDAPEST, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.
(Központi városháza mellett.)

SZULTÁN FORRÁS

BÓR-ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Vezérképviselő Csongrádmegyére:

Szentesi Mezőgazdasági Ipar és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság,

12—15 **szentes.**

Tudja-e már?
 hogy kitűnő zamatu tisztán kezelt
jó fajborok
 legolcsóbban
Vig Dánielnél kaphatók

Strausz és Basch
 fakereskedők és építkezési vállalkozók

! Ajánlják dusan felszerelt raktárakat mindennemű épület, asztalos és bognár-árúban. Tüzifa és porosz szén nagyban és kicsinybeni árusítása. „Bohn“-féle tetőcserép és Eternit tetőlemez kizárólagos árusítása.

Kistelek, a Pignitzky-malom mellett.

BRÁDY-féle
GYOMOR-CSEPPEK
 ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen. Kapható minden gyógyszerárúban. Egy nagy üveg **K 1.60** kis üveg — **90 fill** 6 üveget **K 5.40**, 3 nagy üveget **K 4.80** beküldése után küld franco.

BRÁDY K. gyógyszerárú a „Magyar Királyhoz“ BECS,
 I., Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, rózsaszínű karton csomagolásra s az aláírásra, amely az oldal levő kép másolata és utasítsunk vissza minden ulánzatot.

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pekete-fü cukorkánál!**
 Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
 Az eredetinek minden darabján rajta van a **RETHY** név **1 doboz ára 60 fillér.** Mindenütt kapható.

Horváth Antal könyv- és műnyomdája, Mindszent

Sonka

szalámi, szalvaládé, füstölthús, füstöltkolbász fölve, ugyszintén az összes

hentesárúk

nálam legolcsóbban kaphatók. Szavatolok a tiszta kezelésért és kiváló jó minőségért.

Az összes hentesárúk egy a főutcán levő üzletben (volt Gémes FABIÁN féle ház), mint MÁTYÁS király-utcában levő telepemen állandóan kaphatók.

Szives támogatást kér **Judik Menyhért** hentesmester.

Kereskedő tanulónak

egy jó családból való fiu felvétetik **Robicsek Mór**nál, (Vasut-utca)

Kiadó lakás. Lőrincz János szabómester Tisza-utca 87. sz. házában két padolt utcai szoba, konyha, kamra és fasszin május 1-re kiadó.

Eladó vendéglő és ház!

Mindszente, a főtcán levő nagyvendéglőmet, összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örök áron feladom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kerthelyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik uj); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem (jéggel), istálló, göré, 2 nagy pince, stb, Saját acetylén világítás. Vízvezeték a házban.

Komoly vevőknek szivesen ad bővebb felvilágosítást **ZÁNTHÓ KÁLMÁN** vendéglős, MINDS. ENT.

Schvaroz József és Társa

Alapítási év 1884.

Budapest

VÁCI-KÖRUT 53.

Szabadalmazott **Ventzki** gőztakarmány-füllesztő

65, 100, 160, 300 és 620 liter ürtartalom.

Fülleszt 40—60 perc alatt!

Fülleszt 40—60 perc alatt!

Hordozható pálinkafőző üstök.

100—400 liter ürtartalom.

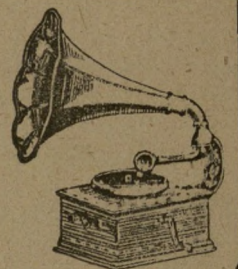
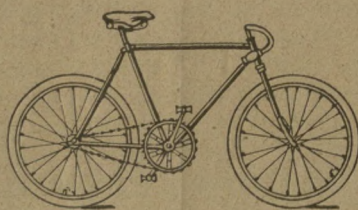
AZ UJ SZESZADÓTÖRVÉNY ELŐIRÁSAI SZERINT.

Angol marha- és lónyirógépek és ollók!

Telefonszám 135.

Vásárhely és környékének első szaküzlete!

Általánosan megbízhatónak ismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kemény és Társa Hódmezővásárhely

Nagy raktár csakis elsőrendű minőségű

varrógép, kerékpár és beszélőgépekben

valamint ezek részei és felszerelési cikkeiben.

Képviselet és mintaraktár Mindszente:

Hevesi Gábor géplakatosnál

Fenti gépek javítása szakszerűen. Alkatrészek jutányosan ugyanott kaphatók.

Eladás jótállás és kedvező részletfizetés mellett.

